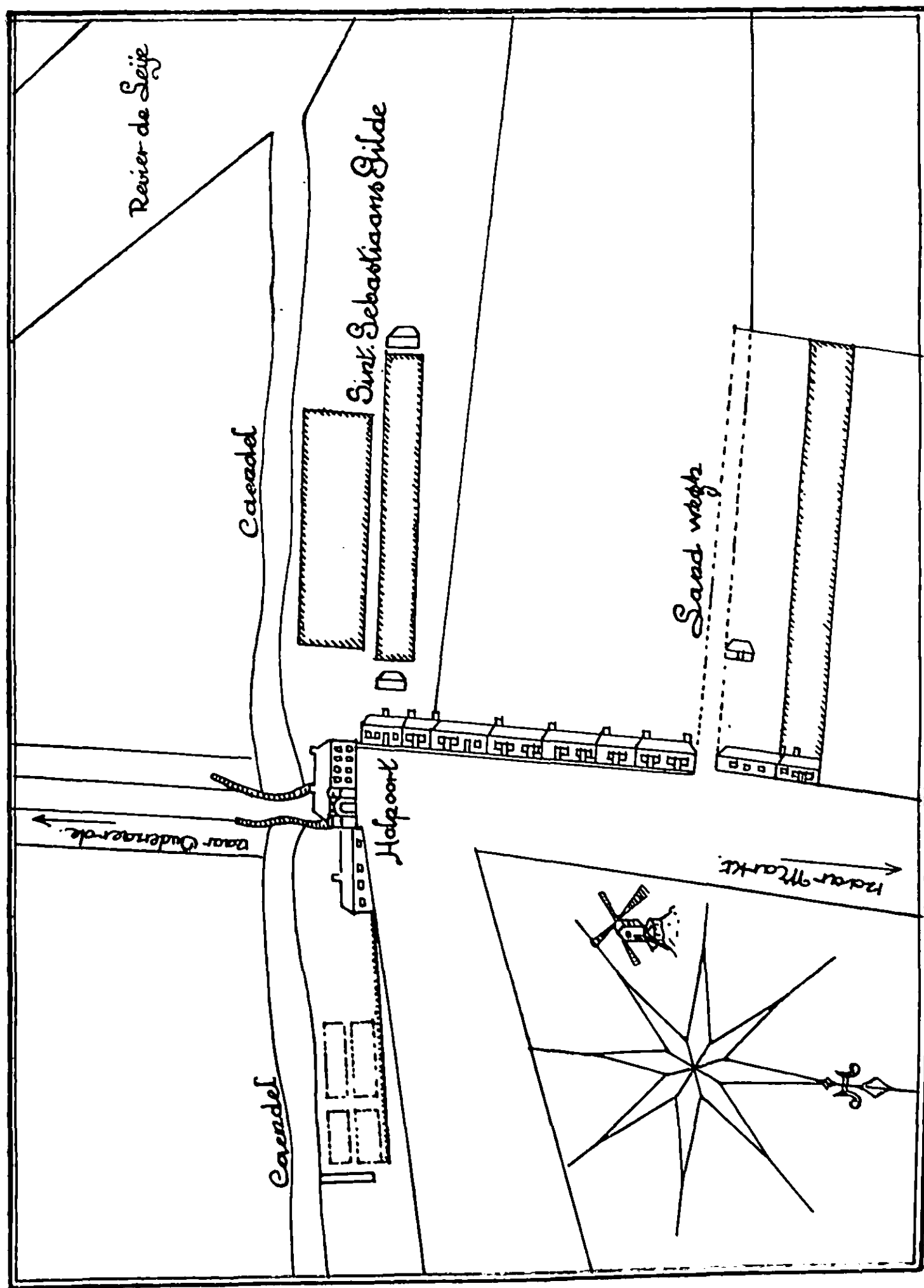

HET SINT SEBASTIAANS GILD TE DEINZE
1428-1935

Schuttershof van het Sint Sebastiaansgild, Tusschenbruggen aan het « Hol », thans Tolpoortstraat. (Naar het Landboek van J. X. Mys, 1762).

Het Sint-Sebastiaansgild te Deinze 1428-1935

ONTSTAAN

DIT gild kan roemen op een vijfhonderdjarig bestaan en op het bezit der patentbrieven, door de hertogen van Burgondië geschonken.

Inderdaad, op 26 October 1428 bekomt het de erkenning van vrij bestaan bij charter van Filips van Burgondië, met melding dat de gildebroeders van Sint-Sebastiaan « hemlieden van over langhen tydt reeds hebben geexerceert in het spel ende exercitie van den hantboghe in de stede van Peteghem »; waaruit wij mogen opmaken dat het gild reeds in feite bestond, vooraleer het met een geschreven octrooi werd bedacht.

Uit deze oorkonde blijkt alreeds dat de regeerende prinszen de schuttersgilden een warm hart toedroegen wijl zij geroepen waren den hertog bij elke noodwendigheid, ten allen tijde en in om 't even welke plaats loyaal te dienen, ingevolge den eed van trouw, afgelegd door de mannen van den « eed », in handen van den bailliu of zijn vertegenwoordiger te Petegem (1).

Op 23 Mei 1445 bekrachtigt Filips van Burgondië de oprichting, gedagteekend 26 October 1428 « aengezien de 100 defensieve mannen van Sint Sebastiaen tallen tyde en overal sullen optreden » en laat hun toe een kleedij te dragen,

geborduurd en gekleurd, eenigzins afwijkend van de kleedij der « roersghulde » in Vlaanderen.

De kleederdracht der gildebroeders is niet vast bepaald; maar de schutters moeten wel uitgedoscht verschijnen met boog en 48 pijlen, telkenmale de heer hen roept.

Het hoogste getal der in te lijven leden wordt bij dezen brief wederom op 100 gesteld. (2)

Ook Maximiliaan van Oostenrijk bekrachtigde de brieven van zijn voorganger.

Behalve deze twee oorkonden uit de XVe eeuw wordt het vrij bestaan van het gild nogmaals bevestigd bij brieven van Keizer Karel, te Gent, op 22 December 1522 (3).

Het ledental 100 blijft behouden, maar mag aangeworven te Deinze en Petegem binnen en buiten, omdat de localiteit klein is. Ieder lid heeft 2 bogen en 2 bundels pijlen. De schutters zijn onverantwoordelijk voor ongevallen op het schietplein, mits deugdelijke voorafgaande verwittiging.

In 1848 werden in het gild de overgebleven leden van de voetboogschuttersgilde Sint-Joris opgenomen.

Van af het jaar 1878 ijverden de leden om hun genootschap tot « Koninklijke Maatschappij » te doen verklaren. Het koninklijk brevet werd verleend op 10 Maart 1905.

VERGADERPLAATSEN

Bij de oprichting in 1428 was het schuttershof gelegen neven den « Pletseput » aan « 't Sprietje », aan den samenloop van de wegen naar Gavere en Oudenaarde. Dit moet zijn langs de Ommegangstraat eenerzijds en de Poelstraat anderzijds over de « strate alsoo men ter muelewaert rydt by den steenweg en west ten draaiboome » (4).

In 1630 wordt het afgebakend : Oost den Oudenaardschen steenweg en West het Holstraatje (Ommegangstraat) (5).

In 1617 wordt dit hof genoemd « het oude schuttershof » daar het sedert meer dan een halve eeuw was overgebracht naar de erve op Tusschenbruggen (6).

Reeds in het jaar 1563 was het schuttershof aldaar gevestigd, bij toelating van den Raad van Financie. (Juni 1563.)

Ofschoon — zooals wij in een verder hoofdstuk zullen vernemen — het gild weinig of geen werkdadigheid aan den dag legde tusschen het tijdstip van het voorloopig bestand der « Pacificatie van Gent », van 1576 tot het Twaalfjarig Bestand (1609-1621), toch werd de jaarlijksche rente die verschuldigd was aan het beheer der domaniale goederen regelmatig door den Deken van het gezelschap betaald.

Na negentig jaar gebruik, in het jaar 1653, werd door Willem de Merode, markies van Deinze, het hof, gelegen

nevens de Oudenaardsche Poort, « in eeuwigen cheynse » afgestaan, mits de som van 6 gulden 's jaars.

Op 29 December 1707 vercijsden de gildebroeders den grond van het Sint-Sebastiaanshof aan zekeren Jan De Smet voor een termijn van 27 jaar, ten prijze van 9 gulden 's jaars.

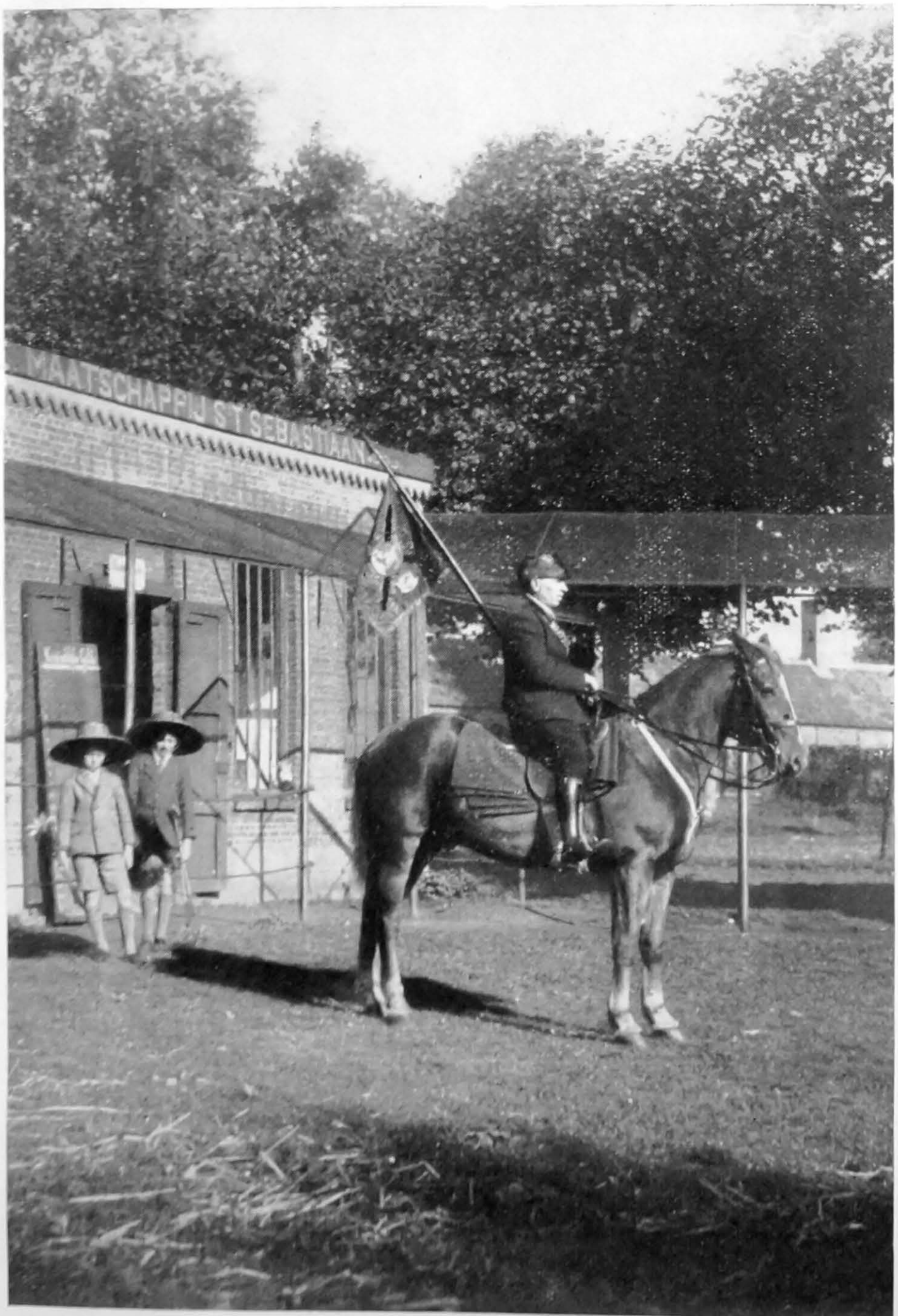
Op 27 Maart 1714 verkochten de erfgenamen van Jan De Smet in vierschaar van Burgemeester en Schepenen te Deinze, aan Pieter en Benedictus De Smet, het recht van cijns, en twee jaar later, op 12 Februari 1716 verkoopt Pieter De Smet, zoon van Jan, aan Benedictus De Smet, zijn broeder, de helft van « Het Hol », huis en herberg, staande op cijnsgrond van het gild.

Den 27 Maart 1734 nemen de gildebroeders over « in prysye » van Benedictus De Smet, zoon van Jan, het huis en de herberg « Het Hol », met nog twee kleine huisjes daarneven, en elf jaar nadien, op 25 Maart 1745 verkoopen zij aan Pieter De Smet, zoon van Marijn, huis en erf « Het Hol » met de twee daarbij behorende huisjes.

Het gild bekomt in 1761 de toelating tot het bouwen van een gildekamer boven de Oudenaardsche Poort, mits 10 stuivers 's jaars, onder voorwaarde dat ze goed onderhouden worde door het gild; — dat twee goten zullen gelegd worden tot het weren van den « heusiedrup », en dat het torentje alwaar den trap zal staan altijd moge gebruikt worden « tot het colloqueren van vaguebonden en van bedelaers ».

De noodige gelden werden geleend bij het Armbestuur den 16 December 1761.

Door de « generaliteyt » van het gild wordt op 9 Maart 1783 besloten tot verkoop der gildekamer boven de Holpoort of Oudenaardsche poort, met den « grond,

Hedendaagsch Schuttershof.

waerop het selve is staende tusschen de pilasters van de Poorte » voor 63 pond groote wisselgeld in profijt van den Arme van Petegem en 30 pond groote, rente waarmede het Sint-Sebastiaanshof belast is.

In het jaar 1786 verkoopt Pieter-Jozef De Smet aan Francies-Bernard Ottevaere, huis en erf zijnde herberg, met de kamer boven de Holpoort, « die daer in geërft wordt den 31 December 1786 ».

Eindelijk op 19 December 1786 maken de gildebroeders akkoord met Ottevaere en bevestigen zij den afstand van den vollen eigendom, zoo van herberg als van gildekamer, ten bate van voornoemden Ottevaere, mits overname der schuld van 66 p. gr. wisselgeld aan het Armbestuur (10).

Het verlies van het erf en de tijdsomstandigheden brachten mede dat de gildebroeders voortaan in een geïmproviseerde vergaderzaal samen kwamen.

Van 1787 tot 1793 vergaderden de schutters in den « Grootten Hert » op de « Knokke », te Petegem, bij Athanasius van Haute, postmeester en toenmalig deken van het gild.

In 1818, op 19 Juli, werd besloten tot het opstellen van de gemeenschappelijke wip in het nieuw Park te Petegem-Kouterken. De kosten van deze verplaatsing mochten de 100 gulden Brabants courant niet overschrijden (11).

Op 31 Augusti 1827 wordt geschreven akkoord getroffen met Fr.-B. Ottevaere, oudste, over het schietpark te Petegem. In het jaar 1845 wordt het park aan het gild verhuurd voor 20 jaar door Caroline-Françoise Ottevaere, gescheiden echtgenoot van Jan-Henri van der Borgh te Brussel. Het park is 85 aren 20 ca. groot.

Bij het aanleggen van den nieuwen spoorweg naar Tielt, wordt op 31 Januari 1855 aan de N. V. der West-Vlaamsche

Spoorwegen te Brugge een schadeloosstelling gevraagd ad Fr. 300.— naar aanleiding van het doorsnijden van het Park, en het verplichte wegnemen van wip en paviljoen. Het gild krijgt Fr. 200.—.

Klachten rezen op in 1867 wegens den slechten toestand van het Park; onderhandelingen werden gevoerd tot aankoop van een stuk grond bij het spoorwegstation te Petegem, doch bleven zonder resultaat. Het Park van Petegem werd als schietplein behouden en de maatschappij sloot pachtcontract af voor 143 roeden voor een termijn van 3 jaar, pachters keuze, tegen 41 centiem de roede.

Op 23 September 1870 werd besloten tot het verkoopen van de wip te Petegem. Tot oefeningsplein werd de Stadsmeersch gekozen, namelijk het oude schuttershof van het in 1848 bezweten Sint Jorisgild, alwaar de gildebroeders van Sint Sebastiaan reeds schoten, en schieten tot op den huidigen dag.

REGLEMENTEN EN BESTUUR

Het bestuur of « eed » bestond uit deken, koning, twee hoofdmannen, twee hofmeesters of bezorgers, een ontvanger, een greffier en een vaandeldrager (12).

Wij vinden de volgende dekens terug :

1537 Pieter De Smet,
1540 Willem van Beversluys,
1541 Willem Oliviers,
1552 Jan Vanderbeke.

Den 10 Mei 1561 schiet zich Koning, Thomas Scailge, van Sint-Martinuskerk te Petegem (13).

Voor het jaar 1682 vinden wij 43 ingeschreven leden met Jan van Rentergem, als koning en Gabriel de Waegenaere, als deken.

Hierna volgt de lijst der gildebroeders in het jaar 1682, welke lijst werd opgemaakt door Michiel Wyme, stads-greffier :

Lauweryns MICHIELS, hoofdman,
Guill. MARCHAND, hoofdman,
Jan de SMET, fs. Jacques, bailliu,
Jan VANDERMUELNE, fs. Jans, greffier,
Baudewyn BENOOT, proviseerder,
Maryn WALRAVE, proviseerder,
Lieven MOERMAN,

Anthone de SMET,
Nicolaes ALGET (d'oude),
Joos van HOONACKERE,
Lauweryns de WAEGENAERE,
Jan PLETTYNCK,
Anthone VANDERMEERE, fs. Vincent,
Guill. ROELANTS, (Schout),
Jan van der VENNET, (bakker)
Pieter THIENPONT,
Jan JOCHEM, fs. Noë,
François de WACHTERE,
François de SMET,
Erasmus WACKENS,
Michiel de SMET, fs. Anthone,
Joos JOCHEM, fs. Noë,
François van CRAEYENEST,
Jan BOELAERE (d'oude),
François van DOORNE,
Pieter de FRUYT, fs. Pieter,
Jan van RAE, fs. David,
Adriaen WALRAVE, fs. Barth.
Gillis HAUTEKIET, fs. Jacques,
Nicolaes DELVAEL,
François de MUYNCK,
Louis BORDAENS,
Jacques DENYS,
Jacques SERGEANT, fs. Nicl.
Pieter de WAEGENARE, fs. Gabriel,
Pieter de WAEGENARE (smid),
Claeys ALGET (de jonge),
Geeraert van der STRAETEN, fs. Pieters,
Jacobus de MEYERE,

Michiel WYME,
Jan GHYS.

In het reglement van 28 Juli 1784, geschreven door gref-
fier F. X. Calewaert, treffen wij o. m. volgende bepalingen
aan :

ARTIKEL 1. Elk jaar, op den derden vergaderdag na het sluiten der
rekeningen wordt het bestuur herkozen; als stemopnemers worden aan-
gewezen : Koning, Deken en Greffier.

ART. 2. Het « officie van den Koning » behoort aan dezen welke den
gaai afschiet op den eersten vergaderdag ofwel aan dezen « die « in trou-
belen tijd het meeste getal in den hangel schiet ». Alle twisten zoo op de
kamer als tusschen de doelen worden berecht door Koning, Deken en Eed.

ART. 3. — De nieuwe gildebroeders worden slechts aanvaard door den
Koning en zijne hoofdmannen, die er zorg voor dragen alleen « lieden te
aenveirden met eeren staende ten goeden naeme ende faeme ende reputa-
tie ende synde goede schutters ».

Zij betalen : als inkomgeld L. 0.10.0.
als doodschuld » 0.16.0.
voor greffiersgeld » 0. 2.0.

ART. 4. — De Koning zal gedurende zijn jaar vrij zijn van alle on-
kosten. Hij zal ontvangen 20 schellingen. Hij zal verder, komende van
de wip, aan het gildenhuis beschonken worden met 2 potten wijn in 't af-
komen van de kerk van Petegem, alles te betalen uit de gemeene kas van
het gild.

ART. 5. — Niemand zal zich bemoeien met het beschenken tenzij Ko-
ning, deken of eed, bailliu of bezorgers.

ART. 6. — Op den derden vergaderdag zal de ontvanger rekenschap
geven.

ART. 7. — De slotrekening moet binnen de 14 dagen na de derde verga-
dering voorgelegd worden.

ART. 8. — De bezorgers bezorgen alles wat noodig is tot de maaltijden
op order en advies van Koning, deken en eed.

ART. 9. — De gewone jaarlijksche vergadering zal plaats hebben op
Zondag na Machelen-Gulde op welke vergadering een broederlijk samen-
zijn gehouden wordt.

ART. 10. — Indien vreemde schutters gildewijs komen schieten zal de
Koning, deken en eed den wijn presentereen.

ART. 11. — Koning, deken en eed hebben de macht heel het gild te be-
sturen.

ART. 12. — De gildebroeders zijn verplicht tot het bijwonen van de begrafenis hunner medeleden en tot de kerkelijke diensten; ook tot het dragen in de processie van flambeeuw of pijl.

Wie niet aanwezig is bij 't aflezen van den rol door den Koning boet
10 stuivers.

Wie niet op reglementaire wijze meegaat langs de straten 10 stuivers.

Wie de mis niet hoort 10 stuivers.

Wie in de groote mis niet offert 10 stuivers.

Wie zonder flambeeuw of pijl in de processie gaat 2 schellingen.

ART. 13. — De plaats aan tafel wordt aangewezen volgens rangorde die bepaald wordt naar gelang den duur van het lidmaatschap van eenieder.

ART. 14. — Alle gebroken potten, kannen en glazen worden door de gildebroeders zelf betaald.

ART. 15. — Op de gewone vergadering mag de gildebroeder zijn huisvrouw medebrengen en « alwaert hij niet en quaeme mede te vergaderen sullen alevenwel volle gelaege moeten betaelen, tsy sieck ofte gesondt, geene exempt, weduwnaers en jonkmans betaelen int gelaege de twee deelen van dry ».

ART. 16. — Niemand mag kinders ter vergadering medebrengen tenzij « suyghende » en niemand mag bier of vleesch van de kamer dragen of eenige spijsze wegsteken.

ART. 17. — Wie kwaad spreekt van gild of gildebroeders verbeurt
1 sh.

ART. 18. — Wie zijn pot uitdrinkt in één teug of uit de kan drinkt hetzij op de kamer of tusschen de doelen, verbeurt
4 st.

ART. 19. — Wie met een gildebroeder gekt of spot, wie « den viand noemt by de peste, donder, by de H. Sacramenten ofte God, ook lieghen, spuyghen, ofte sch..ten etc. », verbeurt
1 st.

ART. 20. — Wie god lastert of zijne heiligen, 1 st.

ART. 21. — De kaart mag niemand uithangen tenzij in opdracht van den Koning, op boete van
1 st.

ART. 22. — Niemand en zal op de kamer tabak smooren 4 st.

ART. 23. — Niemand mag naar den papegaai schieten met andermans pijlen
6 sch.

ART. 24. — Niemand zal naar den papegaai schieten tenzij drie scheuten geschoten zijn door den markies of in zijnen naam
6 st.

ART. 25. — Eindelijk wordt vastgesteld dat men de « bottelrye ofte kelder sal sluyten » 's avonds 9 uur enn iet openen vóór 's morgens 7 uur.
1 sch.

Alle boeten zullen voor « executie gedresseerd » worden door den gref-fier, een officier der stad of zijnen afgevaardigde. De gildebroeders zullen het Gild van den edelen Ridder Sint Sebastiaan in eere houden opdat zij na dit tijdelijk leven met hunnen patroon Gods eeuwig rijk mogen erven.

PS. — De gildebroeders zullen verplicht zijn te verschijnen den derden dag na het schieten van den koningvogel op boete van ZEVEN GULDEN, behoudens in geval van krankheid of ziekte.

Opmerkelijk is, dat het reglement van inwendige orde het tamelijk nauwkeurig afschrift blijkt te zijn van dit van het Sint-Jorisgild, opgesteld in 1722. (14)

Het reglement, waarvan uittreksel hierboven, werd ondertekend op 4 Juli 1784 :

Jacobus Notebaert, als Koning,
Eed : Frans van Laere, Deken,
Lodewijk van Autryve, gezworene,
Pieter de Smet, gezworene,
Joannes de Meyere, bezorger,
P. van Themsche, ontvanger,
F.-X. Calewaert, greffier,

en mede ondertekend door J. B. Delcroix en Jan van Poucke, Schepenen der Stad Deinze.

Het gild telde in dat jaar 39 leden.

Eene merkwaardigheid stippen wij aan in het jaar 1788, toen Charles-Louis van Autryve, oud 4 1/2 jaar, als gildebroeder werd aanvaard, mits 5 gulden 6 stuivers brabantisch courant. Hij « mag zijne rechten gebruiken by maturiteit en na blyken van dapper schutter gegeven hebbende ». De andere helft van het inkomgeld is bij te leggen om volledig lid te zijn. Deze belofte werd ondertekend door Louis van Autryve « als vader ».

F. X. Calewaert nam ontslag als laatste greffier van het oud regime op 20 Januari 1790 en werd opgevolgd door J. B. Ottevaere.

Op 3 Juli 1814 gaat het gild uit handen van Van Wonterghem en Van Autryve over naar J. B. Stuyvaert en B. Fr. van de Keere. Deze machtsaanmatiging wordt in 1817 bekrachtigd, wekt mistevredenheid en leidt tot het ontslag van verscheidene leden, o. m. Leander Minnens, Karel de Meyere en Jacobus Lammens.

Op 3 Juli 1814 schiet zich koning Jan-Francies De Clercq, landbouwer en graanbrandewijnstoker te Petegem-Buiten, en haalt drie naeenvolgende jaren den oppervogel neer. Hij wordt tot « Keizer » uitgeroepen den 21 Juli 1816, den 14den dag na Petegem-Ommegang.

In 1818 velt J. B. Gevaert den koningsvogel en haalt enkele jaren nadien nogmaals in twee naeenvolgende jaren den oppervogel neer. In 1819 gaat het greffierschap over op P. A. Goeminne, stadssecretaris en in dit jaar is deken : Fr. van Houte; Koning is J. B. Provost.

Op 7 Juli 1825 doet het gild beroep op Graaf Aug.-Lod.-Nic. van der Meere van Kruishoutem, brigade-generaal, om den titel van hoofdman te aanvaarden; hij onderteeckt de in 't fransch gestelde akte van verkiezing op dien dag.

Dato 8 Juli 1826 komt « met schaemte en roode wangens » het gewezen lid Jac. Lammens terug in het gild. Hem volgen twee oproerkraaiende elementen uit het jaar '17 : Leander Minnens en Karel de Meyere. In het zelve jaar is postmeester J. B. Van den Poel-Delcroix koning, evenals in de daaropvolgende jaren 1827 en 1828, wanneer hij tot « tweede keizer » wordt uitgeroepen.

Op 7 Juli wordt besloten, uit hoofde van geldgebrek, geen kerkelijke diensten meer te betalen. Het voorgewende geldgebrek kan nochtans bezwaarlijk als dwingende omstandigheid beschouwd worden, gezien een paar jaar nadien de vergoeding van den koning wordt verhoogd en op 1 louis d'or 's jaars gesteld, door beslissing van 7 Juli 1831.

Wegens zijnen hoogen ouderdom wordt Jan-Baptist Gevaert « werkend lid sedert 5 Floréal X, ontslagen van boeten enz. », en in 1846 tot eerelid bevorderd. Hij overleed 8 April 1848.

Petrus de Backer is koning in 1847 en in het jaar 1848 wordt notaris Hil. de Smet tot hoofdman verkozen. Het gild telt nog slechts 16 leden. Op menige vergadering worden de gildebroeders in uitdagende taal tot afrekening met het onbetrouwbare bestuur aangespoord.

12 Augusti 1850 is Joz. Boddaert koning. In dit jaar wordt J. B. Minnens, die lid was sedert 1790, met plechtigheid begraven. In de navolgende jaren worden opvolgendlijk koning : Amaat van Quickenborne, Victor de Lava, Joz. Boddaert, J. B. d'Huyvetter, Charles de Backer en Theod. Provost (15).

Den 19 Maart 1896 wordt het reglement herzien : het voorziet oefeningen in het handboogschieten en verbroeding met vreemde maatschappijen. De leden zijn werkende leden (sindsdien worden ook eereleden aanvaard), van Deinze en Petegem, minstens 20 jaar oud.

UITRUSTING EN BEZIT

Wij vernamen in een vorig hoofdstuk dat, bij bekrachting van de oprichting in 1428, de kleedij van de gildebroeders van Sint Sebastiaan werd voorgeschreven : « geborduurd en gekleurd, eenigzins afwijkend van de kleedij der roers- (kolveniers-) gilde in Vlaanderen ».

Wij vinden dat in 1543 een nieuw vaandel werd aangekocht, maar konden niet opdiepen hoe het met de klederdracht in de XVIe en XVIIe eeuw was gesteld (16).

Ter vergadering van 20 Januari 1789 wordt beslist dat de kleedij voortaan zijn zal : « groen kleed, witte vest, zwarte broek, witte kousen; met kokarde en pluim op den hoed ».

Wij noteeren dat ook op 19 Juli 1789 een nieuw vaandel werd aangeschaft.

Bij het herstel der godsdienstige plechtigheden in onze kerken (10^e jaar der Republiek) wordt besloten tot het herschilderen van het S. Sebastiaansbeeld in de kerk, en tot het dragen van dit beeld in de processie op Petegem-Ommegang. Het beeld zal vergezeld zijn van een delegatie schutters.

In 1803 wordt de kleedij opnieuw bepaald : « groene frak, met gele knopen, witte vest, witte das, zwarte broek, witte kousen, hoed met pluim ».

20 Januari 1805 besluit men tot het betalen van de helft der kosten van de nieuwe groote trom, op voorwaarde

Banier van het Sint-Sebastiaansgild met wapenschild van de familie
de Merode — Deinze.

dat die van Sint Joris de andere helft betalen. Eveneens wordt, in overleg met het voornoemde gild, overeenkomst getroffen tot het aankopen van een trommel en een fijfer.

In het jaar 1818 wordt het wenschelijk geacht een nieuw vaandel te laten maken, namelijk een vaandel met Burgondisch kruis en beeld van den beschermheilige in het midden; de wapens van Oost-Vlaanderen en van Deinze; — met dezen verstande nochtans dat « het oude vaandel altydt sal medegedragen worden, sedert 50 jaer gemaect en altydt gedient in dese troubele tyden by het geval van in den tyd van 30 agtereenvolgende jaeren zes mael het landt verandert van gouvernement door oorlogen enz. » Dit oud vaandel, verstoep tijdens de Fransche Overheersching, was eerst in 1818 teruggevonden (17).

Na den Franschen tijd was te Deinze een nieuw gild ontstaan dat heette « het Sint Carolusgild », onder de leiding van L. D. Stuyvaert. Dit gild had een kort bestaan want, den 14 Juli 1830 komen L. D. Stuyvaert, J. B. Verpoest, J. F. Lagrange en nog zeven andere leden met alle materiaal over. Een koperen penning, gedagteekend 21 Juny 1818, van deze « Societeyt », wordt bewaard in de verzameling van oudheden van den heer Maertens de Noordhout, te Gent. Men beslist den stadsmeersch in de Molenstraat aan de vragen tot schietplein, zonder dat daarom de « principale peers » noch de vergaderzaal van « Sint Martensparochie » zullen mogen verdwijnen.

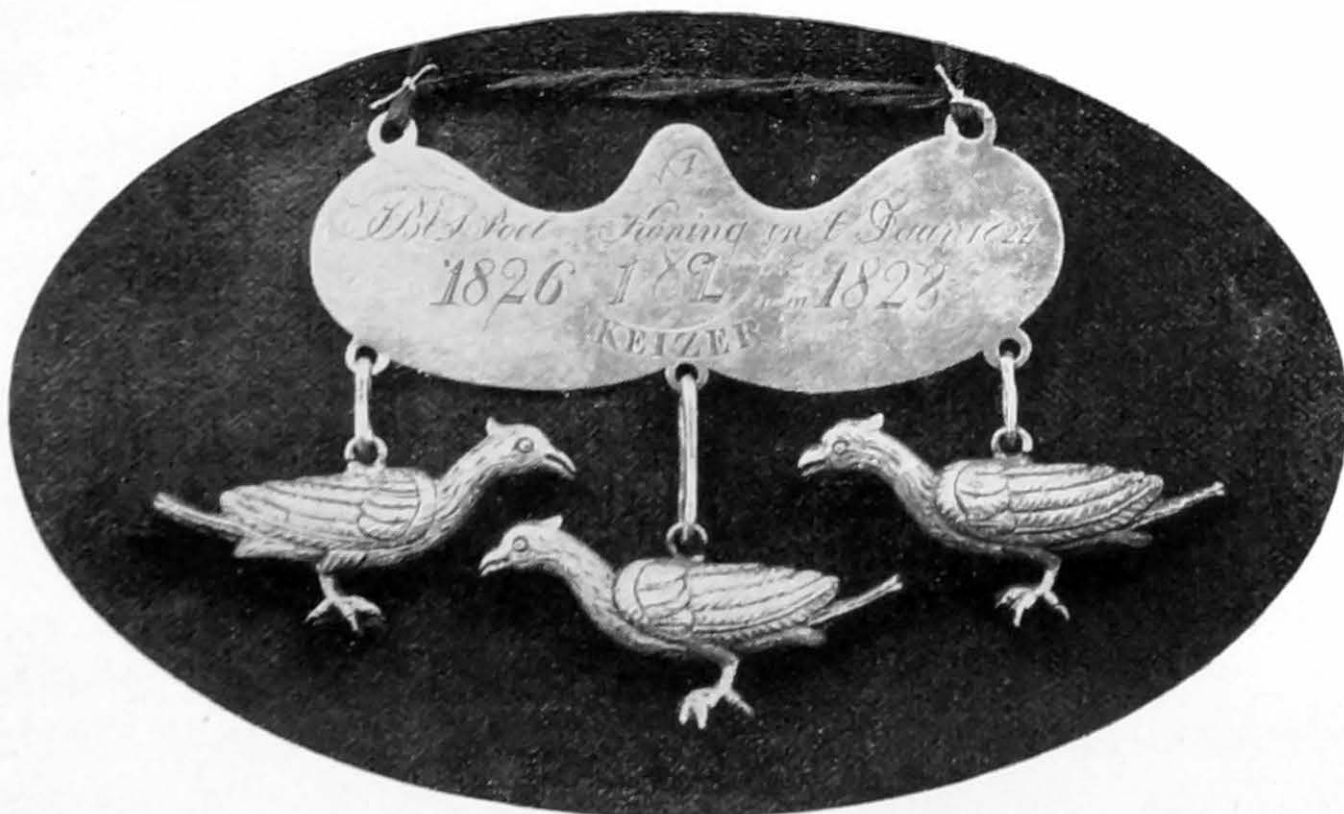
Er wordt toegestaan den 20 Januari 1831 dat Jan Lagrange, Leon Stuyvaert en Jan de Sweemer overeenkomst treffen met Sint Jorisgild tot het stellen van « een auxiliaire peers » op het schietpark van deze laatstgenoemde societyt ».

In 1857 wordt het beeld van den schutsheilige uit de kerk van Sint Martinus teruggevraagd.

Nergens hebben wij een inventaris kunnen vinden van de voorwerpen die het gild hebben behoord. Wellicht is veel verloren gegaan tijdens de Fransche overheersching (18).

Aan de Fransche overheid werd namelijk een zilveren boogje met drie pijlkens, in de kerk bewaard, ingeleverd (19).

Bij het vijfde eeuwfeest — 1928 — werd een nieuw zijden vaandel door de Zusters Maricolen Maria en Elise, beiden 80 jaar oud, voor het gild vervaardigd.

Keizersbraak van het Sint-Sebastiaansgild te Deinze.

GILDEFEITEN EN FEESTELIJKHEDEN

Dat ook te Deinze de gilden een militair nut hadden en eigendom en bevolking tijdens opstand, alsook tegen muiters en stroopers hielpen beschermen, wordt ons bevestigd door het feit dat de gildebroeders van Sint-Sebastiaan ter hulp snelden bij de beroerte die te Deinze ontstond in den Zomer van 1450, tusschen de familie Mestdach en andere personen.

Tot op het eind der XVIIIe eeuw houden zij regelmatig schietoefeningen binnen een bepaald termijn van half Maart tot Baafmis, om zich in het hanteeren van den handboog te volmaken.

In 1515 werden zij opgeroepen door het magistraat tot het bewaken van 300 ruiters die den derden Paaschdag hunnen intrek te Deinze moesten nemen (22).

Van af het begin der XVIe eeuw is echter uitspanning en vermaak het hoofddoel geworden. Het gild helpt de godsdienstige en burgerlijke plechtigheden opluisteren, oefent zich nog den Zondag in het « schutterlyck schieten » en trekt met een afvaardiging schutters naar schietspelen in andere steden.

Op 1 Mei 1560 trekt de eed van het gild naar Brugge en nemen de Deinzenaren deel aan het schietspel te « Maeter in tlandt van Scorisse », waar zij prijzen winnen (23).

Den 8 Juni 1561 had te Deinze een prijsschieting plaats « voor zelve juweelen in scale ende coppe ». Aan dit feest

neemt Zottegem deel met 30 tot 40 man. De schutters van Zottegem worden door het magistraat van Deinze en de rederijderskamer van de Nazarene verwelkomd en met wijn beschonken. Den 24, 25 en 26 Juni had nog een schieting plaats (24).

De Gentenaren zijn er met een 60tal man. Zij dragen uniform van gele rokken en gelijkvormige hoeden; zij treden binnen met groote staatsie en zijn vergezeld van muziek. Het magistraat wordt uitgenoodigd op een banket (25).

In den nazomer van het jaar nadien nemen de gildebroeders deel aan een beschrijfschieting te Harelbeke, en te Wacken. Zij winnen wederom prijzen; de onkosten tot het halen ervan worden gedeeltelijk door het stadsmagistraat betaald (26).

Zij behalen eveneens prijzen te Meenen en te Aalter resp. in 1530 en in 1548 (27).

Een nieuwigheid doet zich voor in 1550. Inderdaad, « in de tweede helft van de XVIe eeuw komen esbatementers d. i. speelgezellen, zich bij de schutters voegen, zoowel om het belang der bezoeken te verhoogen, die deze elders aflegden, als om de tusschenpoozen van de oefeningen der gilden te verlevendigen; iets dat het veelal buitengewoon lange verblijf der schutters bij de prijskampen noodzakelijk maakte (28). Zoo kwam het dat de rederijders op 20 Mei 1550 samen vierden met de schutters en den marteldood van Sint Sebastiaan vertoonden (29).

Gedurende de Nederlandsche Beroerten in de XVIe eeuw stippen wij geen werkdadigheid van het schuttersgild meer aan. Nochtans schenkt Lieven Steel een rente van 100 par. sjaars den penning XVI, ten behoeve van het gild 1570.

Onder het bestuur van de Aartshertogen Albert en Isa-

bella worden de schuttersgilden wederom opgericht en door de stad financieel gesteund, mits zij nog beroep kunnen doen op hunne vroegere vrijbrieven.

Te Deinze bleef de heroprichting uit omdat de stad totaal was verwoest tijdens de hervorming, omdat de bevolking in de omliggende plaatsen verstrooid was en de stadsmiddelen ontoereikend waren.

Het gild geniet in het derde vierendeel van de XVIIe eeuw den steun van het magistraat en wederom wordt de koning van den gaai « beschonken » « naer oude costume » (30).

In het jaar 1662 gaat het neervellen van den gaai met groote feestelijkheden en vreugdevuur gepaard, doordien de burgemeester den koningstitel veroverd heeft (31).

Zoowel « zusters » als « broeders » waren leden van het Deinsche gild en de vrouwen gingen mede aan tafel wanneer het gild vierde of teerde. Ook vrouwen schoten naar de wip want in het jaar 1664 wordt gewag gemaakt van « 12 stedecannen wyns waermede vereert en beschonken is geworden Mw de marquise als coninginne van de vrouwen van de guldebroeders van t gulde van Ste Sebastiaan binnen Deynse ».

In 1664 betaalt de stad het gelag van « vier tonnen wyns ter causen van het beschyncken ende tracteeren van zijne Exc. den heer Marquis ende mevrouw de marquise bij die van tselve gulde te hunder vergaedinghe ghedaen » (37) Dit naar oud gebruik.

*
* * *

Van af het begin der XVIIe eeuw genieten de gilden bij de hogere overheid niet meer de goede faam en het aan-

zien van vroeger. Den 15 Februari 1701 verscheen een ordonnancie van Filips V waarbij al de gilden der ongehuwde lieden verboden werden, zoodat de regeering den opbloei van de schuttersgilden veeleer in den weg stond dan bevorderde. De vrijgezellen lieten zich weldra inschrijven bij het gild der getrouwden zoodat op 10 Juli 1711 verbod werd gegeven door Karel III « zich te begeven in de gulden van de getrouwde mans, op pene van 25 gulden amende » (33).

Met ingang van het jaar 1780 gaat het gild nog een bloei-periode te gemoet, en het wel en het wee van het oude genootschap wordt ons in 't lang en in 't breed uiteen gedaan in het boek der beraadslagingen.

Het zal volstaan enkele der bizonderste gegevens aan te halen om over de werkdadigheid van de gildebroeders in de laatste anderhalve eeuw een oordeel te vellen.

Op 30 Augusti 1780 wordt schieting gehouden. Prijzen : oppervogel : 1 zilveren kan ter waarde van 100 gulden; 2 zijvogels van elk 6 zilveren lepels en zooveel vorken, ter waarde van 10 pond; 2 kallen waarvoor de prijzen waren : 2 zakuurwerken van 5 pond ieder.

1 Juni 1783. — Eerste prijs : 2 zilveren kandelaars; tweede en derde prijzen een zilveren stel lepels en vorken, waarde samen 20 pond; vierde en vijfde prijzen een zilveren zakuurwerk.

30 Juli 1786. — Oppervogel : 24 keizerlijke kronen en aan iederen zijvogel 12 kronen.

12 Mei 1788. Alle « geoctroyeerde, zoo mans- als jongmansgilden » worden op de prijsschieting uitgenoodigd. Vijf vogels worden opgesteld. Oppervogel : 24 kronen; 2 zijvogels 14 kronen; 2 kallen 9 kronen ieder.

Den 9 Juli 1786 schoot J. B. de Lava zich koning en den

11^{ed} wordt de koningvogel neergeschoten door de vrouwen van de confraters.

Den 20 Januari 1790 wordt besloten tot het houden van een blazoenschiëting, zijnde « blaoen van playsier » waarop ieder eten zal wat hij geschoten heeft. Daarvoor wordt aangekocht : 20 pond vleesch, 100 eieren, een portie visch en drank, samen voor 35 ponden vlaamsch.

Dat jaar gebeurt de jaarlijksche wederzijdsche begroëting, van den koning van Sint Jorisgild en dien van Sint Sebastiaansgild, nog.

4 Juli 1792 wordt koningschiëting gehouden voor de mannen; voor de vrouwen echter niet meer.

Den 28 April 1796 schaft het Fransch Directorium de gilden af en verkoopt hunne eigendommen als nationaal goed.

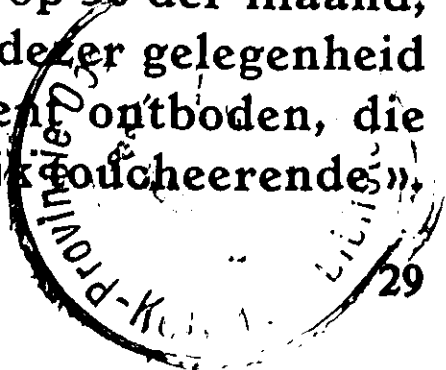
* * *

Reeds vóór het Concordaat begint het gild wederom teekenen van leven te vertoonen :

Op 18 Floréal van het jaar IX (1801) heeft de koningschiëting opnieuw plaats. Er is diner met bal in « De Roose », samen met de leden van Sint Joris.

Bij den wederopbloei, op 18 Prairial van het jaar X (5 Juni 1802) telde de maatschappij, zooals ze in die dagen werd genoemd, 49 leden met Jacques de Loddere als koning en Louis van Autreve als deken.

Reeds op 23 Nivöse van het zelve jaar wordt een plechtige mis aangevraagd in de Sint Martinuskerk op 30 der maand, feestdag van den patroon van het gild. Te dezer gelegenheid worden 4 Italiaansche muzikanten uit Gent ontboden, die spelen zullen « elck twee speeltuigen tegelijk gevocheerende ».

In 1804 is er wederom koningschieting op Petegem-Ommegang, met « ouden luister en geplogenheden ». Jacobus Lammens wordt koning. In dit jaar worden 39 leden gesteld onder dekenschap van Emm.-Fel. van Wonterghem.

Op 31 Augusti 1827 wordt Juffr. Virg. van de Woestyne « confrere », en Joh.-Alb. van de Keere, « membre honoraire ».

Den dag vóór de koningschieting van 1874, des Zaterdaags, werd de schieting, zooals heden nog, wederom aangekondigd door tromgeroffel en klockelui; sedert 70 jaar had zulks niet meer plaats gehad (34).

Op 29 Juni 1886 werd de patroonsdag van hoofdman Petrus de Backer plechtig gevierd. Na de solemnele mis, trokken 188 schutters in stoet met muziek aan het hoofd naar het schietplein

In 1913 werd het jubelfeest van Deken Baziel Lammens, ingetreden in 1861, plechtig gevierd.

In de oorlogsjaren 1914 tot 1918 bleven alle schietingen achterwege,

De eerste na-oorlogsche schieting had plaats in Juni 1919.

Op 4 Augusti 1924 werd het jubelfeest van Edward Galens, Achiël van Eeckhaute en Desideer Biebuyck, sedert 1874 leden van den kring, plechtig gevierd.

Op 5 Augusti 1928 herdacht het gild zijn 500jarig bestaan met groote prijsschietingen, waarop 59 prijzen werden uitgelooft.

* * *

Van de twee schuttersgilden te Deinze hield zich een tot in onze dagen staande.

24 schutters bij de prijschieting in 1879.

Van boven, links naar rechts :

bovenste rij : Boulanger Gustaaf, De Backer Gustaaf, Vereecke Karel, De Smet Camiel, Biebuyck Desideer, De Backer Ernest, Verdegem Ed.

tweede rij : Lava Victor, De Laey Remi, Ghesquiere Eugene, Calewaert Justin, Lammens Bazel, van Crombrugghe Jozef, Colle Isidoor, Andries Emiel, De Blauwere Alfons,

derde rij : De Backer Gentiel, Provost Edward, Van Hoecke Prudent, Van Eeckhaute Achiel, De Backer Petrus, Boddaert Jozef, De Backer Karel, Vereecke Petrus.

Het opgeheven Sint-Jorisgild der voetboogschutters was bepaald « van Deinze ».

Het Sint-Sebastiaansgild was « van Petegem » toen het zijn statuut ontving.

Sedert de aanhechting, in 1469, van Petegem-Binnen bij Deinze (35) is echter het S. Sebastiaansgild als Deinsche gild aanzien maar het bleef specifiek tot Sint-Martinusparochie behooren. Deinze schonk een eerste toelage in 1472. Bij het bezwijken van het Sint-Jorisgild kwam het broederschap van S. Sebastiaan zich voor het eerst, in 1837, op den linker oever der Leie vestigen (36).

G. P. BAERT,
D e i n z e.

NOTAS

(1) Statuut van 1428. (o. s.)

Philippe duc de Bourgoigne conte de Flandres, d'Artois et de Bourgoigne, palatin et seigneur de Salins et de Malines A tous ceulx qui ces présentes verront salut. Savoir faisons nous avoir receulumble supplication des manans et habitans de nostre ville de Petenghien lez la nostre de Donze contenant que ils ou la greigneur partie deulx des long temps se sont employez a lesbatement et jeu de larc a main. Et que pour icellui jeu es-soucier et accroistre par la licence de nous ou de nos officiers. Ilz se mettroient voulents ensemble par bonne amour et confraternité feroient faire et porteroient chapperons de livree. Et avec ce pour entretenir le dit esbatement et jeu du dit arc et y estre plus habiles et prestz tous diz de nous servir et nos successeurs contes et contesses dudit pais et conté de Flandres on temps avenir bien et convenablement es lieux et places ou nous et nos successeurs les plaira envoyer leur soit bien propice et nécessité d'avoir une confrarie d'archiers et si moult désirent faire en lonneur et reverence de monseigneur saint Sebastien. Et en icelle confrarie estre certain nombre d'un serment gens paisibles de bonne ydoine et souffissent renommes pour maintenir ledit esbatement et jeu dudit arc a main portans leur diz chapperons de livree et aussi leurs armeures et harnois et nous humblement suppliant que attendre ce que dit est.

Nous leur veuillons sur ce nostre grace eslargir Et pour tant nous ces choses considérées et sur icelles eue délibération par les gens de nostre conseil Par lesquelles avons trouve si par la dite confrarie ainsi ordonnée pourront estre des confreres et consorts dicelle et d'un chacun deulx mieulx et plus grandement servis ou temps avenir.

Ayant regart au bien utilité et rendant seurté et deffense d'icelle nostre ville et de nos autres villes et lieux voisins et aussi pour plusieurs autres causes a ce nous mouvent, inclinant à leur dite supplication.

Aux dessusdits supplications avons libéralement octroié et consentis.

Voulons, octroyons et consentons de notre certaine science et grace especialle par ces presentes qu'ils puissent entre eulx faire et ordonner une confrarie d'archiers en lonneur de mgr. saint Sebastien. En laquelle confrarie ai connestable, disencers et confreres jusques au nombre de cent personnes subjetz à l'eschevinage paisibles et de bonne renommée ydoines et souffisants pour maintenir ledit esbatement et jeu dudit arc a main. Et lesquels et chacun deulx porront à leur despens avoir et porter chapperons d'une livrée telle que faire et ordonner voudront, et aussi quilz

puissent et leur soit loisible de aler et porter leurs harnois et armeures convenables toutes et quantefois que leur plaira ensamble ou chacun par soy paisiblement et sans aucun contredit ou empeschement et par tout notre dit conté et payz de Flandres a heure deuz sans pour ce meffaire à personne quelconque et porter avec eulx deux floiches et trois ou quatre sayettes pour ledit esbatement et jeu dudit arc tant seulement. Et pour ce seront tenus iceulx connestables et disteniers (?) et confreres dudit serment et esbatement dudit arc ainsi fait et ordonnez et chacun deulx de faire les serments ès mains de notre bailli de notre dite ville de Petenghen ou de son lieutenant que nous avons commis ou deputez. Commettons et deputons par ces dites presentes le recevoir et d'eulx et de chacun d'eulx de nous bien et loyalement servir toutes et quantefoiz quilz en seront requis de par nous par tous les lieux et places qu'il nous plaira les mener ou conduire dont nous les ferons contenter raisonablement. Et aussi seront d'y aller et estre bien armez et habillez comme à archiers appartient et doit appartenir : ce est assavoir chacun des dit archiers aura et sera tenuz d'avoir et porter leur arc et quatre douzaines de flesches bonnes et souffisanz. Si donnons en mandement a notre dit bailli dudit lieu de Petenghen ou a son Lieutenant et a tous nos autres justiciers et officiers de nostre pais et conté de Flandres ou à leurs lieutenants présents et avenir et è chacun deulx si comme a lui appartiendra que de notre présente grace concession et octroy facent souffrent et laissent les dits connestables disteniers (?) et confreres dicellui serment plainement et paisiblement joir et user sans leur faire ou donner ni a aucun deulx ou souffrir estre fait et donné pour ce en corps ou bien aucun destourbier ou empeschement au contraire car ainsi nous plest-il et voulons estre non obstant quelsconques mandementz ou deffenses à ce contraires.

En tesmoin de ce nous avons fait mettre notre scel a ces presentes.

Donné à mons en haynau le vingt et quatrième jour doctobre lan de grace mil quatre cents vingt et huit.

Par mons. le duc — w. g. Serrurier.

(2) Het tweede statuut, van 23 Mei 1445 (o. s.), berust eveneens in het archief van het S. Sebastiaansgild. Was geteekend Steinberch en in Gent gegeven.

(3) Ook het derde statuut berust in dit archief. Werd afgeleverd omdat de vrijbrieven van Karel en Maximiliaan verbrand waren rond 1520.

(4) Een stede van Jan Pyckaerde, over Pieter Stuperaert, ligghende op de zuutsyde van den scuttershove te Petegem, neffens leene vanderleye stede anden pletspoel.

... lant daerneffens ande vierschaere jeghen voors. scuttershof...

(Staatsarchief Gent. — 69. — S. Margrieteklooster.)

(5) Staatsarchief Gent. Register der wettelijke passeeringen. nr. 134. Stad Deinze.

(6) « Item ontfaen van Lievin Steel ter causen dat hy bezedt ghedaen heeft » van een rente van 10 s. par. 's jaers den penninck XVI ten behoeve van

» tghulde van Sinte Sebastiaen van den handtboghe op syn huys ende erfve
 » Tusschenbrugghen west vanderstraten de Weduwe Adriaen Steel ghe-
 » huert ende zuudtsyde ende Jaspar Ghyselins ande noortsyde comt de
 » stede boven.»

VI p. VIII s. p.

(7) « Van den Deken ende Guldebroeders van den Gulde van Ste Sebas-
 » tiaen tot Deynse die jaerlicx schuldigh syn in eervelicke rente XII p.
 » par. sjrs ter causen van hemliedder hof aldaer an hemlieden gheaccor-
 » deert by myne heeren van de finantie blyckende by briefven van octroye
 » ghegeven binnen de stadt van Bruyssel den XVII dach van Juni 1563
 » ende gheregistreert in dese camere int register van de charten begin-
 » nende in de maent van meye 1559 F^o 4 en 5.

» Comt hier over de jaeren 97 tot en met 1603 wesende zeven jaeren
 » de somme van 84 p. par.»

(Staatsarchief Gent 66. — nr. 254.

Compte Gillis Hebberecht 1604 Deinze,
 Petenghien f° 7 v°).

(8) Renteboek van den markies de Merode f° 117. art. 240. Archief van het
 Gild.

(9) Getrokken uit het Register der Wettelijke passeeringen. — Volgens
 archief van het gild.

(10) Item ontvangen van sieur Bernard Francies Ottevaere over het Gilde
 van Sint Sebastiaen binnen de stede van Deynse, van 2 p. 13 s. gr. courant
 over een jaer croys eender obligatie ofte onbesette rente die hetselve gilde
 aen den arme is geldende croyseerende ten advenante van den penningh
 XXV courant voor cappitael wisselgeld volgens obligatiebrief danof synde
 van daten 16 December 1761.

Archief Deinze ; (Armenrekeningen Petegem 1792).

(11) Boek der Beraadslagingen S. S. (1784-1864).

(13) Rijksarchief Gent. nr. 134. — Weezenbouc Dobbelen Arendt Deynse.

(14) Reglement van het Sint Jorisgild, « vernieuwd volghens het haude
 reglement dat ghemaect is ten jare 1657 by de eerste instellers, naer dat
 het ghulde langhe verdonckert hadde geweest ».

(Boek van Sint Jorisgild. — Stadsarchief Deinze).

(15) Boek der Beraadslagingen S. S.

(16) « Item ghepresenteerd den ghemeenen ghuldebroers van myn heere
 van Sinte Sebastiaen tot Peteghen thulpen van eenen nieuwen standaert
 12 p. (Stadsrekeningen).

(17) In 1880 werd op den dag der Koningschieting vastgesteld dat het
 schoone gildevaandel ontvreemd was. De ontvanger boekte :

« Heden, in onzen stoet moest het schoone vaandel verschijnen,
 « Hadde een behendige dief het niet doen verdwijnen ».

(18) Le Commissaire du Directoire demande que l'administration lui déclare les confréries telles que celles de S. Georges et de St. Sébastien, pourque le mobilier de ces corporations supprimées soit remis à la République.

L'administration déclare que dans la seule commune de Deynse il y avoit la confrérie de St. Georges et celle de St. Sébastien et que le chef de la Ire est le citoyen Ph. Martens et de la seconde le citoyen Jean van de Keere.

Le commissaire prend sur lui d'inviter tous les particuliers de Deynse de rapporter le mobilier de ces confréries au greffe du canton.

(Provinc. Archief. Deinze. 454).

(19) Stadsarchief Deinze.

(20) Item up den achtsten dach van hoeymaent anno L so was te Deynse groote beroerte van eenen veeten die was tusschen den mestdaechs ende andere personen by den welcke dat de mestdaechs quamen an den heer ende an de wet ende versochten bystandichede aensiende tgroote vulc datter tsiegten hemlieden voors. omme personen te haelne van der kerken diere op waren ghevloon By dewelcke versoucke de heeren ende wet deden vergaderen alle poorters ende inwoonenden van der stede van Deynse alsmede heeren ende wet voors. te goede te wordene up dat noets ware dat se quamen den heeren ter hulpe de guldebroeders van Peteghem ende insghelycs den Amman ende andere dienaers ende ghesellen van Nevele doe ghepresenteerd... wyns...

5 p. p.

(Ryksarchief Brussel. V. 33929).

(21) Item ghepresenteert den guldebroeders van Sente Sebastiaenne te Peteghem was omdat sy den boghe anthyeren alle sondaghe II s. p. van alf maerte tot bamesse anno IXX ende LXXI alle jare LVI s. p. teft van beede van voors. jare ende termynne

V. p. XII s. p.

id. 33.944.

(22) Item, up den derden Passchedach a^o XIII quamen te Deynse omtrent IIIc rutters, de welcke in andere plaetsen ghelogiert ghezyn hadden, ende met behaelt; den bailliu, ende wy daerof gheadverteert zynde deden vergaderen de guldebroeders van mynheere Ste Sebastiaen omdat sy waken soudon, twelck sy deden; hemlieden doe ghepresenteert een halve tonne biers, comt

XIII s. VI d. p.

(Stadsrekeningen).

(23) Item, ghepresenteert den coninc, deken, bevrysters ende ghemeene ghulden van Sente Sebastiaen te Peteghem XII l.p. ende dat omme te Brughe te treckene ende in te legghene VI loten, elc lot XI gr. ende noch als zy ghynghe schiete, mids dat sy hemlieden eerlyc met paluere huut ghestelt hadden om te gaen schiete om de voorn. VI loten, zoo was den zelven ghuldebroers noch ghepresenteert tulpe ten oncosten waert XII l. p. compt tsamen

XXIII l. p.

(ibid.)

(24) Soondachs den VIII en dach van wedemaent XVc LXI so quamen te Doinse t gulde vanden edelen hantboghe vander stede van Zotteghem wel totte ghetale van XXXVI so XL personen te peerde ende te waghene al int groene gheabiteert omme prys te schietene van zelve juweelen in scale ende coppe binnen Ste Martins prochie in Doinse, ende mids dat sy den ghuldebroyders vander rethorycke te vooren ende andere, alle wesende te Zotteghem, groote eere ghedaen ende bewesen hadden met bankette, hemlieden by scepenen ghepresenteert uuter name van de stede (boven de presentacie van de Nasareene deser stede) per billet Roelant Traen drie kannen wyns te XIII gr. den stoop, comt tsamen III l. III s. p.

(ibid.)

(25) Up den XXIII, XXV ende XXVI daghe van wedemaent XVc LXI so quamen ende waeren te Doinse seker ghuldebroyders van den edelen hantboghe vande ghulde vander stede van Ghendt wel totten ghetale van tsesigh personen al in een peluere van gheluwe rocx ende gelycke hoeden omme zelve prysen te besietene alsvooren, doende eerlick intreye vele te peerde ende met trompetten, clarenen ende standaren, spelende diversche esbatementen ende andere recreatie doende met sanghe, noode by hemlieden het geheele collegie van heeren ende wet op chierlycken bankette; ende hemlieden binnen desen drie daghen byder wet ghepresenteert als hoeft wesende deser stede, twaelf kannen wyns te XIII gr. den stoop, loopt p. billet an Vincent Danins, upstelder van de prysen by adveux van de wet tsamen XVI l. XVI s. p.

(ibid.)

(26) 25 September 1562. — Betaelt ende ghepresenteerd t gulde van den Sebastianisten van den edelen hantboghe van Ste Martins prochie in Doinse thulpen van den onkosten by hemlieden int haelen van seker prysen te Haerelbeke

(ibid.).

(27) Item betaelt den ghuldebroyders van den ghulde van Sente Sebastiaen tot Peteghem van dat hemlieden ghesconcken was van der stadsweghe mits dat sy heml. eerlyc stellen om te gaen schieten naer prys te Meenene VI p. p. ende als de voors. ghesellen brochten de mate die sy gescoten hadden die seer cort was I canne wyns

24 p. p.

(Rijksarchief Brussel. V. 33.970).

(27) b) Op den XX dach van septembre 1548 zo hadden de guldebroyders van den edelen hantboghe mynheere Sint Sebastiaen van Sint Martins van petegem in doinse seker zilveren prysen gheobtineert met scieten jehens diversche gulden in de prochie van Haeltre ... hoofscheden VI p. p.

(Stadsrekeningen).

(28) Zie Van Duyse. De Rederlijkers in Nederland. 1.7,14.

(29) Item Sondachs 20 meye 1550 zo vertrocken de rhetoriciens van petegem in doinse, als sy huerlieder gay sedten speelwys metten hantboghe speelwys ende zeer chierlyck gheabiteert hoedat myn heere de vriendt

ende martelaere godts Ste Sebastiaen syn leven ende door groote persecutie by tscieten van pylen in syn lichaem ende anderssins es persisterende int helich kersten gheloove, toegeleyt

3 p. p.

(Stadsrekeningen).

(30) Item betaelt aen Charles Dhondt 20 s. gr. w. int beschyncken van den Coninck, heyverdeken, deken ende eedt mette ghemeene suppoosten van tgulde commende van het schieten van den gaey

12 p.

Item 1 p. 14 s. gaey geschoten in Juni 1661 en 1662

20 p. 8 s.

(Stadsrekeningen).

(31) Item betaelt an Jan Vergult de somme van 9 s. gr. ende dat over de leveringhe van terretonnen waarmede gheviert als den Burghemeester coninck gheworden was met het afschieten van den gaey van tgulden van Ste Sebastiaen.

Vp. VIII s. par.

Item aen Guill. v. d. poorten 1 p. 4 s. gs. ende dat over de becostigynge van het beschyncken van den Coninck, deken ende eedt mette suppoosten van tgulde van Ste Sebastiaen ten gaeydaghe 1664

14 p. 8. par.

Item Guill. roelants ontfre van het gulde van Ste Sebastiaen de somme van 3 p. gr. ende dat over de leverynghe van 3 tonnen biers... 1663 en 1662.

(Stadsrekeningen Deinze 57 rood).

(32) Stadsarchief Deinze 1664. nr. 57 rood.

(33) Van Duyse. De Rederijckers in Nederland 1. 7, 14.

(34) Vroeger kondigde het gild steeds de koningschiëting aan met « kanongebulder ». Twee exemplaar van de eigen donderbussen van het gild (1784) werden in 1931 te Tielt teruggevonden en door den heer Richard Maes aan het Museum van Deinze geschonken.

(35) Zie inleiding tot « De heeren de Lalaing te Deinze ». A. Cassiman, Jaarboek K. O. K. 1935. b. 39.

(36) « In 1837 werden twee nieuwen peersen geplaatst, eene in 't park te Petegem, de andere op den gaaipeersmeersch, ons tegenwoordig plein. « Reglementen en eenige bladzijden uit de Geschiedenis van de Gilde ». Van Goethem en Calewaert. 1896. pl. 24.